

Innlegg i debatten om musikkformatering på P1 etter anmodning fra Kringkastingsrådet.

Jeg har blitt bedt om å komme hit som én av de mange artistene som ikke har fått sin nyeste CD formatert på P1. Jeg brukte over 5 år og flere hundre tusener av egne midler på å lage en CD'n Puslespill, som det viste seg var umulig å få formatert i P1 slik at publikumet mitt fikk hørt den. Men jungeltelegrafene var heldigvis åpne, og plata har sensasjonelt solgt mellom 5000 og 6000 eksemplarer uten å vært spilt i P1. Men dette skal handle om publikumstilgangen til ny norsk musikk.

De av mine låter som har blitt godt kjent, er blitt kjent gjennom P1, og de er mer kjent enn meg. I 2002 ga jeg ut en CD som ble sendt til bl.a til P1, og den ble spilt med jevne mellomrom, den lå 10 uker på Norsktoppen, med sågar 2 første plasser. Vi gjorde relativt lite for å promotere plata.

Da Puslespill kom for halvannet år siden, var situasjonen og miljøet et helt annet. Vi prøvde å få formatert 2 låter allerede før sommeren. Det var umulig. I god tid før plata kom ut, prøvde vi å få formatert tittelsporet. Det var like umulig. Puslespill seilte riktig nok opp på et par andre plasser på Norsktoppen og de aviser som skrev om den ga den 5 og 6. Men Norsktoppen forsvant. Vi hadde i flere runder sendt inn plata til formatererne på Tyholt. Etter flere måneder og mye om og men fikk jeg telefonkontakt med en av dem som ba meg sende inn plata så de kunne få hørt den. Så ble gjort nok en gang. Mail og brever ble overhodet ikke besvart. Det var som å møte veggen.

I mellomtiden ble enkelte andre artister som kom ut samtidig med meg, overspilt i en grad jeg ikke trodde var mulig. I mars kontaktet jeg som de fleste andre artister et Promotionbyrå for å få formatert en annen låt på skiva. Plata var da 5 måneder. Svaret vi da fikk fra Tyholt, var at plata var for gammel. Vi snakker om en låt som ingen hadde hørt. En annen ting er at dette prinsippet i disse dager tydeligvis ikke gjelder for ei skive som ligger på listene nå, og som er like gammel i forhold til utgivelsestidspunktet som min var.

Før jul kom Geir Lystrup med en flott ny CD som heter God tid. Den ble aldri formatert i P1. Jeg kan neppe tenke meg noe mer P1-vennlig artist enn Geir Lystrup.

En av Norges vakreste stemmer, Vigdis Wisur, har aldri fått komme på P1.

I 2008 kom Ila Auto ut med singelen «Fagerborg», en låt som faktisk lå på P1-listene lenge. Det inspirerte dem til en hel CD med norske låter som heter Ila Auto og som kom i januar. Flott norskspråklig musikk, men nå helt umulig å få inn på P1.

I disse dager har en folkekjær artist som Trond Granlund kommet med en CD av kulturhistorisk verdi som heter «Sanger jeg lærte av faren min». De utsatte utgivelsen i 2 måneder i håp om at den skulle bli godtatt og formatert i P1. De reiste til og med til Tyholt for å forklare konseptet. Men nei! P1-publikumet skal ikke få gleden av Trond Granlunds nye CD. Jeg tror hele det voksne artist-Norge synes det er helt pyton.

Heller ikke Thore Hansens siste «Drømmen om en drøm» som kom i oktober er blitt formatert. Jeg fikk lov til å sitere ham på dette: «Jeg tror ikke de hører på stoffet vårt. De bare plasserer oss.»

Norge har fått et ungt, fantastisk talent. Tonje Unstad fra Tromsø. Den siste CD'n Hennes «Æror» ble ikke formatert i P1. Et stort tap for P1-publikumet. Det er litt rart å tenke på at hun ikke lenge etterpå, i mars, fikk Spellemannsprisen for den samme skiva! P1-publikumet ville elsket den!

Disse utgivelsene blir til en viss grad spilt på distriktssendingene, hvor programlederne kan bestemme 30% av det som blir spilt, bare for å ha sagt det. Men *rikspublikumet* skal ikke få gleden. Og det er ingenting som tilsier at disse platene noen gang skal bli spilt på P1. NRK fortalte meg at den eneste sjansen for å få plata mi formatert, var å gi den ut en gang til, f.eks i form av en samleplate. Hele bransjen, plateselskaper, artister osv fortviler. Snart tør man ikke gi ut norskspråklig musikk.

*****

Det er to ting jeg ønsker å få fram i dette lille innlegget:

1. P1-publikumet får ikke lenger tilgang til mye av det spennende som blir laget av norskspråklig musikk. En ting jeg ønsker at medlemmene i kringkastingsrådet skal merke seg før vi går videre, er at «norskkvota» som Stortinget har pålagt kringkastere (det vil si at 35% av det som spilles skal være laget av norske opphavsmenn/ sunget av norske artister) like godt kan fylles opp av engelskspråklig som norskspråklig.

2. Det andre er at maktkonsentrasjonen i NRK når det gjelder hvem som bestemmer hva folk skal høre, er totaltær i en grad som nærmer seg det umoralske.

For oss som skriver norske tekster for relativt voksne mennesker, så er det én eneste ting som teller når vi gir ut en CD: Det er å bli spilt på P1. Det er vårt publikum. Vi ønsker nå folk fra 30 år og oppover som føler på norsk og som vi har feller referanser med.

De kommersielle kanalene regner vi ikke med lenger. De kanalene har ikke noe ansvar for norsk musikk og spiller norskkvota midt på natta..

En fra et plateselskap sa til meg: «Dersom en voksenartist ikke blir spilt på P1, er løpet kjørt, da vil ikke platebutikkene ta inn plata, da vil ikke avisene skrive om vedkommende, og da er det ingen vits i for oss å bruke millioner av kroner på TV-reklame.» En kjent platedirektør sa til meg forleden. «Hadde jeg hatt en ny Erik Bye mellom henda i dag, hadde jeg ikke greid å få ham inn i P1.»

Det betyr at P1 har en nesten total makt når det gjelder hvilke artister og hvilke genre som skal overleve i norsk populærmusikk. Før var det en rekke programledere, ønskeprogrammer, hitlister osv som avgjorde hvem som ble spilt, selv om kanskje ikke det var den beste ordningen i verden. Men gjennom formateringen (vel og merke slik den praktiseres i P1 i dag!) er alt vesentlige av denne makta nå konsentrert om en håndfull personer. Sikkert bra og velmenende personer. Men musikk er og blir subjektivt. Disse få personene bestemmer nå hvilke norske artister og opphavsmenn som skal ha suksess og hvem som ikke skal ha det.

Og det formateringen skulle til livs, nemlig at noen låter tilfeldigvis ble spilt altfor mye, er nå mye verre enn noensinne, bare at nå er det bevisst og organisert! Formateringsgruppa representerer nå det de var satt til å bekjempe!

La meg ta et fiktivt eksempel. 4 ulike artister har laget hver sin sommerlåt som de håper blir en sommerhit på P1. Gruppa som formaterer, velger ut én av den som blir spilt mangfoldige ganger om dagen hele sommeren. Den blir så sommerens store hit. At den blir sommerens hit blir bestemt på et tidspunkt hvor bare formatererne har hørt den, ikke publikum, og før den har solgt et eneste eksemplar.

NRK har selv fortalt meg at de spiller hver låt så mye for at den skal «sette seg hos publikum». Når har det blitt NRKs oppgave?

Norskkvota er på 35 prosent. P1 har vært tilsynelatende flinke i så måte. Meg bekjent hadde de en norskkvote på hele 52% i fjor. Med norskkvote menes norske artister – ikke norsk språk. Og norske artister synger både på norsk og engelsk. Men også der har P1 gode tall å vise til. Hele 2/3 av disse sang på norsk. Dette høres jo bra ut.

Men statistikk er bare statistikk! La meg sette dette på spissen til det helt absurde.

La oss si at norskkvota ble dekket opp av 3 låter. Én engelsk som ble spilt 10 000 ganger og to norske som ble spilt én gang hver. Da kunne vi si at 2/3 av artistene sang på norsk.

Vi kunne fylt norskkvota med én eneste sang med en eneste norsk artist. Ble den spilt nok ganger, kunne vi kommet opp i 52%.

Alle ser idiotien i eksempelet mitt, men jeg tror dere skjønner hvor jeg vil.

Vi får ingen riktig oversikt over dette før vi får en statistikk som viser hvor mange *avspillinger* som er på norsk og hvor mange som er på engelsk hver måned. Ikke hvert år, men hver måned. Det blir nemlig skjult av formateringen. Med et tastetrykk kan P1 legge ut ei sånn liste på nettet hver måned. Jeg foreslår at de gjør det. La oss få se tallene. Ta de 100 mest spilte låtene hver måned i 2010 og vis oss hvor ofte de har blitt spilt.

La oss se på A-lista i år. Hver uke formateres 11 låter på A-lista. I snitt har 2,6 av dem vært norskspråklige. Og så *enormt* mye som A-listede låter spilles, så tar nødvendigvis engelsken innersvingen på norsken så det holder.

Ser vi på a-, b- og c-lista tilsammen er det ca. 6 norskspråklige av 31 listede låter hver uke.

Og når noen av dem ligger der i uke etter uke, måned etter måned, og helt urimelig tar opp all plass, så blir det ikke rom for de andre norske utøverne. Derfor stenges de ute. P1 er nå blitt et vindu for spesielt utvalgte artister!

Statistikk viser heller ikke tilgjengeligheten av låtene, noe som jo betyr mye. Verdien av å bli spilt på Nitimen framfor klokka halv fire om natta når alle sover, er jo bare helt enorm. Disse forholdene blir helt skjult av statistikken.

Låtene på A-lista blir overspilt i en grad at det faktisk er ødeleggende for artisten. Folk får jo et negativt forhold til enkelte låter og artister. De orker dem ikke mer. Dette må P1 slutte med!

Forslag:

1. Sett ned antall uker en artist kan ligge på A-lista fra 18 til 8.

Da er det plass til dobbelt så mange artister.

2. Halvér antall ganger hver A-listede låt skal spilles per uke. Da kan man doble antall artister enda en gang. Og kanskje man kan få spilt mer enn ett spor fra en CD.

I kveldsnytt før jul ble det opplyst om en undersøkelse som viste at lytterne ville ha mer norsk. P1 går paradoksalnok den motsatte vei.

3. Sørg for å få tilbake sjangerbredden og mangfoldet i ny norsk og helst norskspråklig musikk.

Det står dårligere og dårligere til med tilgangen på **nye** norske tekster i P1. Det står så dårlig til at dere har laget et eget program en time i uka som heter «norsk på norsk». Lurer på om italienerne har «italiensk på italiensk». Det er **tilveksten** som er interessant og viktig. Dette avhjelpest ikke ved å lage en svær norskvote med gammelt stoff og ved å spille «Sussebass» og «Je har laga surfbrett på sløyden» enda noen ganger.

NRK har tydeligvis møtt konkurransen fra private kanaler med å spille mye mer av delvis utslitte internasjonale hits fra 60- og 70-åra. Formatering er et redskap som kommersielle kanaler bruker for å nå en gruppe mennesker så de kan gå ut til annonsørene sine og si at hos oss så når annonsøren f.eks kvinner mellom 25 og 35 år. Det er en økonomisk betinget strategi. Men NRK er jo lisensfinansiert, og da blir det jo litt meningsløst. Dere har i alle år hatt lyttere fra 30 til 90. Nå har det skjedd en vridning mot gamle engelske og amerikanske hits og en *enorm* mengde engelskspråklig, strømlinjeformet og delvis intetsigende, ny popmusikk som totalt overskygger det P1-publikumet vil ha.

Jeg har fått tilgang til en imm-undersøkelse som ble gjort for NOPA i 2005. Og merkelig nok er den *mer* interessant i dag enn i 2005.

- 46% av P1-lytterne syntes det ble spilt for lite musikk med norske tekster. (Det er trekvart million mennesker!)

- 36% av P1-publikumet ønsket seg mer viser.

- Kun 4% av P1s lyttere ønsket seg mer pop.

- 44% av P1s lyttere synes «i meget stor grad» at NRK som allmennkringkaster har et ansvar for å presentere bredden av norsk musikk. 41% sier «i ganske stor grad». Det er 85% tilsammen.

Dere har i de siste årene altså gått i stikk motsatt retning av hva P1-publikumet ønsket seg!

- I 2005 var det 39% av P1 lytterne som synes det var spilt for mye engelskspråklig musikk. Hva må de ikke synes i dag?

Dere har ansatt formaterere i 20-åra, DJ's fra pop- og rockekanalene P3, for å bestemme hva folk fra 30 til 90 år i P1 skal høre på. Det kan ikke ha noen annen forklaring enn at P1 bevisst skal dreies mot en langt yngre publikum. Skammer dere dere over å ha en godt voksen lytterskare. La meg spørre: Hvem skal miste gleden av å høre på den P1 de er glad i? De over 40, de over 50, eller de over 60? Alle de som irriterer seg over utviklingen i kanalen i dag, har ikke noe alternativ kvalitetskanal å gå til. Faste lisensbetalere kan man kanskje behandle slik, for de kan man jo ikke miste rent økonomisk. Men det er en farlig vei å gå!

Jeg er sjøl en ihuga P1-lytter. Jeg er aldersmessig midt i mottakergruppa deres. I alle år har jeg foretrukket P1 framfor noen annen kanal.

P1 er desidert den mest avholdte radiokanalene i Norge, den vi har hatt mest tillit til, den som utvilsomt har de beste programlederne, de beste programmene og som mer enn noen har hegnet om norskspråklig musikk. P1 har vært flinkest av alle i klassen i så måte. Men noe har skjedd de siste årene, og skjer i disse dager, som er i ferd med å ødelegge alt dette. Fru Hansen på Grorud kjenner snart ikke igjen sin egen kanal. Hvem vil betale lisens hvert år for å miste radiokvaliteten de er glad i? Hvilket opprør vil

skje når lytterne virkelig oppdager at en håndfull mennesker velger det meste av musikken de hører på og som de kanskje ikke trives med? For dette vet ikke P1-publikumet. P1 er i ferd med å bli en hybrid av en kanal – en blanding av P4 og det som det ikke er plass til på P3. Jeg er redd dette vil gi de politikere som allerede har gått ut mot lisensfinansieringen, mer vann på mølla. Jeg håper ikke at det skjer.

Kopier av dette innlegget legges igjen til dem som måtte ønske å ta det med.

Jeg ble bedt om å spille en låt for dere til slutt, men det føler jeg litt upassende. Dette er ikke anledningen for egen promotering. Likevel våger jeg å legge igjen et eksemplar av Puslespill til hver og en av dere som dere kan ta med når dere går. Dere får nemlig ikke sjansen til å høre den på P1.

Til slutt deler jeg ut en oversikt over hva som har skjedd på a-, b-, og c-lista i år.

De første 3 sidene viser kun hvilke norskspråklige låter som har ligget der til enhver tid.

Så får dere et skjema over alle de tre listene hvor alle låter er krysset av for hver uke de er med.

Rødfargen står for engelskspråklig. Blåfargen for norskspråklig. Verst er B-lista hvor bare 11 av 176 tildelte uker på lista er tilegnet norsktekstlige låter.

Takk for oppmerksomheten!

Louis Jacoby